پژهندوی عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

(د ۲۰۰۵ کال د جاپان د اناچ کی د نړیوالې جایزې ګټونکې)

لیکوال:
پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

كتاب پېژندنه:

د كتاب نوم: پرېکړه

لیکوال: پوهندوی ډاكتر عبدالقيوم كريم

خپرندی: د افغانستان ملي تحريك، فرهنګي څانګه

ویبپاڼه: www.melitahrik.com

کمپوزګر: عبدالصبور كريم

ډیزاینګر: ضياء ساپی

پښتی ډیزاین: فياض حميد

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل كال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۵۲)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسولیت لیکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د هیواد د ماشومانو د ښوونې او روزنې د ډګر

لارویانو ته چې په هیواد کې د علم مشال د دوی

له برکته تل روښانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) کال په پيل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهير کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ کې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحريك په ياده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهير کې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينګ هوډ کړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملى کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير کې يې يو بل سره مرسته او ملګرتيا کړې او دا فرهنګي بهير يې بريالى کړى، د زړه له کومې مننه کوي او کور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد د ښتونه

هر کله چې د ډرامه لیکنې سره د خپلې مینې او علاقې په باب فکر کوم نو په پنځوسمه لسیزه کې د افغانستان د راډیو د جمعې د شبو پښتو او دري راډیویي ډرامې او د اوونۍ پر له پسې راډیویي داستانونه مې په ذهن کې انګازې جوړوي.

په نوموړې لسیزه کې زه د ننګرهار په عالي لیسه کې د لیسې د دورې په زده کړو بوخت وم. زه په ټولګی کې لومړی وم او هره شپه به مې تر نیمو شپو درس وایه او په څنګ کې مې ورسره راډیو هم اوریده. د راډیو افغانستان نوموړو ډرامو او داستانونو او نورو خپرونو راسره مرسته کوله چې د شپې تر دولسو بجو پورې خپله مطالعه جاري وساتم. له همدې زمانې څخه مې د ډرامو له اوریدو او بیا له ډرامه لیکنې سره مې مینه پیدا شوه. د شکسپیر د اوتلو او هملټ او د کالیداس د شکونتلا ډرامه مې ولوستله او د ننګرهار د لیسې د ښارندویانو (Scouts) په لیکو کې د لنډو تمثیلي ټوټو په لیکلو سره مې ډرامه لیکنه پیل کړه. د پنځوسمې لسیزې په دویمه نیمایي کې مې په پښتو ژبه شعر هم لیکل چې ځینې یې د ننګرهار په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه کې خپاره شول. ښه مې په یاد دي چې پوره یوولس ټوټې شعرونه مې لیکلي و چې د خپلې شعري استعداد د روزنې حوصله مې له لاسه ورکړ او یوازې د نثر او ډرامو لیکنې ته مې ملا وتړله. په ۱۳۵۷ لمریز کال کې کله چې په یوولسم ټولګي کې مې درس وایه، د ((افغان او انګلیس دریو جګړو ته یوه کتنه)) تر سرلیک لاندې مې د ښوونځي د دورې د تاریخ د کتابونو له مطالعې څخه خپله لومړنۍ مقاله ولیکله چې تحقیقي بڼه یې درلوده او په دریو برخو کې د ننګرهار په ورځپاڼه کې خپره شوه.

د څو تمثیلي ټوټو تر لیکلو وروسته مې په اووو پردو کې د ((انتحار)) یا ځان وژنې تر نامه لاندې خپله لومړنۍ سټېج ډرامه ولیکله چې د ډرامې د مختلفو پردو ترمنځ وقفو کې مې د مخکینیو پردو لنډیزونه په خپله نندارچیانو ته وړاندې کوله. د ډرامې موضوع د یوې نجلۍ پر ژوند څرخیده چې د خپل تره د زوی سره مینه لري خو پلار یې د یو څه شتو او جایداد په بدل کې هغه د بل کلي د خان یو بد عمله زوی ته په نامه کوي. په پای کې د نجلۍ مور، هلک او په خپله د نجلۍ عذرونه او زارۍ هیڅ ځای نه نیسي او ډرامه د نجلۍ په ځان وژنې سره پای ته رسیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډرامه لومړی د ننګرهار د عالي لیسې د هلکانو او د ننګرهار د آلایي لیسې د نجونو له خوا د ننګرهار د لیسې په ستېج کې ننداریانو ته وړاندې شوه چې وروسته بیا د ننګرهار د لیسې د ښارندویانو په ګډه د ننګرهار د مرکزي ښار جلال آباد د سپین غر په سینما کې خلکو ته وړاندې شو. د ((انتحار)) ډرامه د هیواد د تکړه لیکوال او ژورنالیست ګلستان غالب په واسطه ډایرکټ او د ننګرهار د نوموړو لیسو د تکړه لوبغاړو منور ایوبي، داود سروري، زرغونه حیاتی او نورو له خوا چې نومونه یې زما په یاد کې نه دي پاتې، تمثیل شو. دا یوه سندریزه ډرامه وه چې درې سندرې یې درلودې. د ډرامې اصلي کرکټره چې زرغونه حیاتی د ډرامې د نجلۍ رول یې لوبوله، په خپله د ښه غږ څښتنه او د سندرو ویلو د ښه استعداد درلودونکې وه چې د ډرامې دوی سندرې به یې ژوندۍ د تمثیل په حال کې وړاندې کولې. په دې مانا چې په یو وخت کې به یې هم تمثیل کاوه او هم به یې سندرې ویلې. سازیانو به د پردې ترشا د هغې ملګرتیا کوله. د هیواد د پښتو ژبې دوو نورو خوږژبیو سندرغاړو استاد یار محمد چې په نوموړې لسیزه کې یې د ننګرهار په عالي دارالمعلمین کې د تدریس چارې په غاړه لرلې، او خدای بخښلی مسافر سفری چې تیر کال (۱۳۸۲ لمریز) څه موده وړاندې شهید کړی شو، او دواړه د افغانستان د ملي ټلویزیون وتلي هنري څېرې وې، د انتحار د ډارمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه بله سندره په ګډه سره د ډارمې د واده په صحنه کې د نجلۍ د ځان وژنې څخه لږ مخکې وويل.

زه د انتحار ډارمه د خپل ډرامه ليکنې د کار پيل ګڼم، خو کله چې په ۱۳۵۹ لمريز کال کې د کابل پوهنتون د انجنيری په پوهنځي کې مې خپل عالي تحصيلات پيل کړ نو ورسره مې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون، د افغانستان د ليکوالو د اتحاديې د خپرنيز ارګان ((ژوندون)) مجلې، د افغانستان دهغه مهال د راډيو، ټلويزيون او افغانفلم د کميټې د خپرنيز ارګان ((آواز)) مجلې او نورو خپرونو سره مې خپلې قلمي همکارۍ هم پيل کړې او په دې برخه کې مې تر لسو کلونو پورې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو د سکرپټونو د ليکوال، جوړونکی او لوستونکی يا ويانډ په توګه کارکاوه، د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د اداري له پاره مې هندي فلمونه په پښتو او دري ژبو ژباړل او ورسره مې د هند د نيمې وچې د نوميالیو ليکوالانو لنډې کيسې، ډرامې او نورې ليکنې ژباړلې چې په دې برخه کې د رابندرنات ټيګور د ((ډاک ګهر))، ((راجا)) او ((لال کنير)) د ډرامو يادونه کولی شم. په ۱۹۹۱ عيسوي کال کې هغه مهال چې زه د کابل پوهنتون له خوا د ماسټرۍ د ډيپلوم د ترلاسه کولو له پاره هندوستان ته ولاړم، او دا ډرامې د افغانستان د هنرمندانو د اتحاديې له خوا تر چاپ لاندې و، په وروستيو کلونو کې د رامنځته کيدونکو حالاتو په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړې ډرامې نه یوازې دا چې له چاپ څخه پاتې شول، بلکې ټایپي نسخې یې د نوموړې اتحادیې له دفتر څخه ورکې شوې. د نوموړو ډرامو له جملې څخه یوازې د ((ډاک گهر)) یا پسته خانې د ژباړې یوه کاپي په تصادفي توگه راسره پاتې ده چې که ژوند باقي وي، په نږدې راتلونکې کې به یې انشاءالله چاپ کړم. د رابندرنات ټیگور د ډرامو د ژباړې په څنگ مې د ټیگور پر ژوند او ډرامو باندې د پښتو، دري او اردو ژبو له ماخذونو څخه په استفادې سره یوه اوږده معلوماتي لیکنه هم وکړه چې د ټیگور د ډرامو د ارزونې په څنگ کې یې د ډرامه لیکنې په برخه کې زما لید او پوهې ته پراختیا ورکړه.

کله چې په ۱۹۹۱ عیسوي کال کې د کابل پوهنتون له خوا هندوستان ته د ماسټرۍ د تحصیل له پاره ولاړم نو د نوموړې هیواد د اوترا پردیش ایالت د رورکی په پوهنتون کې په خپل تحصیل بوخت وم چې په هیواد کې سیاسي وضعه بدله شوه او زما کورنۍ پېښور ته کډه وکړه. د تحصیل په پای کې افغانستان ته د ستنیدو لارې د نورو هیوادو اول په شان زما پ مخ کې هم تړلې شوې وې. زه د کابل پرځای پېښور ته ولاړم. په پېښور کې یو شمېر نړیوالو مرستندویو ادارو د افغان کډوالو د هوساینې، روغتیا او ښوونې او روزنې له پاره کار کول. په ۱۹۹۴ عیسوي کال کې د بي بي سي د ښوونیزو پروگرامونو اداره د افغانانو له پاره د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ښوونیزو پرله پسې ډرامو د لړۍ د پیل کولو په درشل کې وه او ددې کار له پاره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو شمیر ډرامه لیکونکو ته اړتیا درلود. د نوموړې ادارې د اعلان په ځواب کې د پښتو او دري ژبو ۴۳ تنو لیکوالانو ځانونه کاندید کړي و او په نظر کې وه چې د یو تن انگریزلار ښود ډن گرت له خوا په دوو ډلو کې ترینه د ډرامه لیکنې آزموینه له دوی نه واخیستل شي. د ازموینې د پرمخ بیولو او ژباړې په برخه کې خدای بخښلی محمد اسمعیل نیاز چې یو تکړه افغان ژورنالیست او د بي بي سي د پښتو څانگې یو تکړه او وتلی پروډیوسر و، پرمخ بیول کیده. د لیکنې ازموینې بڼه داسې وه چې هره ورځ به د ورځې په پیل کې د ډرامې د یوې ځانگړتیا، بڼې او یا د صحنو د ځانگړنې په باب لیکوالانو ته معلومات ورکول کیده، او وروسته به ټولو ته دنده وسپارله شوه چې په یوه ټاکلي وخت کې دې لیکنه پرې وکړي. د لیکنې له پړاو نه وروسته به له هر لیکوال څخه وغوښتل شو چې خپله لیکنه ولولي څو نور لیکوالان پرې خپل نظر ورکړي او په اصطلاح هغه نقد کړي. د نظریو په پای کې به په خپله لیکوال ته هم وخت ورکړ شو چې د نورو لیکوالانو نظریې رد کړي او یا یې هم ومني. بیا به د ورځې ټول جریان ثبت او په انگریزي ژبه وژباړل شو او د د ازموینې مسوول کس ته د قضاوت او ارزونې له پاره وسپارل شو.

د یوې اونۍ په پای کې له ۴۳ تنو لیکوالانو څخه یوازې ۱۳ تنه د ازموینې دویم پړاو ته لار پیدا کړل. ازموینه د دویمې اونۍ له پاره په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکینۍ بڼه دوام وکړ او په پای کې یوازې شپږ تنه لیکوالان غوره شول چې خپل د ډرامه لیکنې کار په پښتو او دري ژبو پیل کړي. له نیکه مرغه چې زه هم د دغو شپږو تنو لیکوالانو په کتار کې راغلم. د دغې ډلې نور لیکوالان میرمن شریفه پاځون، مهدی دعاګوی، مرحوم عبدالمنان ملګری، موسی رادمنش او احد پیغام و.

د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ډرامو د لیکنې پروسه ډیره په زړه پورې او ګټوره وه. تر ټولو لومړۍ به د ډرامو د ایډیټور کاتب پاځون له خوا د ټاکل شوو موضوعګانو په باب د ډرامو د کیسو کرښو ته انکشاف ورکړ شو. نوموړې کرښې به د کیسو د کرښو په انکشافی غونډه کې د لیکوالانو او مسوولینو له خوا تر بحث، زیاتونې او کمونې لاندې ونیول شوې. بیا به مو نوموړې کرښې د تمویل کوونکو او نورو ځیریه موسسو د مسلکي مشاورینو په مشورتي غونډه کې د هغوی د نظریو د اخیستلو له پاره وړاند کړې. په دغه غونډه کې به د کیسو کرښې په هراړخیزه توګه وڅیړل شو او تر علمی، ټولنیز، کلتوري، مذهبي، سیاسي او اقتصادي سمونو لاندې ونیول شو. له دې پړاو نه وروسته به د نوموړو کرښو په اوږدو کې د لیکوالانو د ډلې له خوا د ډرامو د صحنو لنډیزونه ولیکل شول. د یادونې وړ بولم چې د صحنو د لنډیز د لیکلو د غونډو د چارو پرمخ بیول هم زما مسوولیت و دا ځکه چې د ډرامو د سکرېپټ د لیکنې تر څنګ د لنډیزونو د مسوول دنده مې هم ترسره کوله. په هره میاشت کې مو د ډرامې د دوولسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو یا د شپیتو صحنو د لیکلو مسوولیت درلود. د ډرامو لنډیزونه مو بیا د لنډیزونو د ایډیټ کولو په غونډه کې چې معمولا زما، کاتب پاڅون او د اداري د مشر (په لومړي سر کې جان بټ او وروسته بیا خواجه شیرازالدین صدیقي) په ګډون دایریده، تر بحث لاندې ونیول او وروستی ایډیټ به مو سرته ورساوه. له دې مرحلې نه وروسته بیا د ډرامو لنډیزونه مو د پښتو او دري ژبو لیکوالانو ته ورکړ چې د هغوی له مخې دې د صحنو خبرې اترې (ډیالوګونه) ولیکي. د ډرامو د لیکلو وروستی پړاو د ډیالوګونو د ایډیټ پړاو و. په دې پړاو کې به مرحوم منان ملګری پښتو ډرامې او مهدی دعاګوی دري ډرامې ایډیټ کولې او بیا به د ډیالوګونو د ایډیټر کاتب پاڅون او د اداري د مسوول له خوا په یوه غونډه کې چې کله کله به ماهم په کې ګډون کاوه، وروستی کیده. ددغې مرحلې نه وروسته به ډرامې د تمثیل د تمرین او ثبت له پاره واستول شول. تر لومړیو شپږو میاشتو پورې مو د ډرامې د لاربښود تر نظر لاندې ډرامې لیکلې چې دا کار د یو ډول روزنېز ورکشاپ بڼه درلوده. وروسته بیا افغان لیکوالانو خپل کار ته دوام ورکړ چې تر اوسه پورې په هماغه بڼه دوام لري.

ددغې ښوونیزې ډرامې له پاره مې د ۱۹۹۴ څخه د ۱۹۹۷ کال تر وروستی ربعې پورې په سلګونو ډرامایي صحنې ولیکلې او د صحنو د لنډیزونو د هماهنګ کولو دنده مې ترسره کاوه. له هغه نه وروسته د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازیتوب مې تر ۲۰۰۵ کاله پورې په اړوندو مسالو باندې د نظر ورکولو له پاره د هغوی په میاشتینیو مشورتي غونډو کې ګډون کاوه چې په دې توګه مې د (نوی کور، نوی ژوند) له ډرامو سره اړیکې تر لسو کلو زیات دوام وکړ. کله چې په ۲۰۰۲ عیسوي کال کې هیواد ته بیرته راستون شوم او په کابل کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کمیشنرۍ په دفتر کې مې د ډله ییزو اطلاعاتو د مسوول په توګه کارپیل کړ، په ۳۲ برخو کې مې په پښتو او دري ژبو د کډوالو د ستنیدو په باب یوه راډیویي ډرامه ولیکله چې د افغانستان د تعلیمي راډیو او ټلویزیون د ادارې له خوا جوړه او د راډیو افغانستان له لارې خپره شوه.

د لنډو کیسو، ناولونو، شعري ټولګو او ډرامو د کتابونو د لوستلو په څنګ کې له سینما او په تیره بیا له هندي فلمونو سره مې د ښوونځي د وختونو څخه را په دې خوا زیاته علاقه درلوده چې وروسته بیا د فلمونو له پاره په لیکنو بدله شوه. د تمثیلي ټوټو په څنګ کې مې لکه څنګه چې وړاندې یادونه وکړه، د ټلویزیون له پاره د رابندرنات ټیګور د ډاک ګهر یا پسته خانې ډرامه په شپیتمه لسیزه کې په دري وژباړله او د استاد عبدالقیوم بیسد په شمول مې د ملی ټلویزیون یو زیات شمیرو اکدارانو ته د تمثیل په غرض وسپاره چې په دوی کې قادرفرخ، سرور انوري، وحید صمدزی، هارون یوسفي، ف عبادي او نور شامل دي. که څه هم استاد بیسد او نورو ډرامه ډیره

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه کړه خو کلونه تېرشول او نومورې ډرامه ننداري ته وړاندې نه شو. علت يې ښايي دهغې زمانې د راډيو او ټلويزيون په انحصاری کړيو کې د نوو او ځوانو ليکوالانو د ننوتلو د لارې خنډونه او ستونزې وې.

کله چې په ۱۳۶۳ لمريز کال کې د راډيو افغانستان د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو په مديريت کې مې د ليکوال، پروډيوسر او وياند دنده ترلاسه کړه نو ورسره مې د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د ادارې له پاره د هندي فلمونو پښتو او دري ژباړه پيل کړه او يو زيات شمير هندي فلمونه مې د افغانستان د ملي ټلويزيون له پاره وژباړل چې دا کار زه د فلمونو د سکرپټ او همدارنګه د فلمونو د صحنو د جوړونې او ښکلا سره زيات اشنا کړم. دې کار ته مې نږدې لس کاله دوام ورکړ چې زما له پاره يوه ګټوره تجربه وه.

د همدغو کلونو په اوږدو کې مې د (آواز) د مجلې له پاره د هنري او سينمايي پېښو د مياشتنی رپورټ ليکلو مسووليت په غاړه درلود او د افغانستان د سينمايي خلکو سره مې ليدنه د هغوی د کارونو په باب د معلوماتو د راټولولو له پاره اړتيا وه چې دا کار زه له هغوی سره ترډيرې اندازې پورې اشنا کړم چې کله د هندوستان نوميالي سينمايي څيرو سنيلدت، شبانه اعظمی او نصيرالدين شاه په ۱۳۶۸ لمريز کال کې له افغانستان څخه ليدنه وکړه نو د چهلستون په ماڼۍ کې د افغانستان د سينمايي لوبغاړو او مينه والو په غونډه کې مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغاني او هندي اړخونو د استازو انجنير لطيف او سنيلدت د ويناوو د ژباړې کار راته راوسپارل شو. دغو ټولو پېښو له سينما سره زما مينه پياوړې کړه.

کله چې د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د مياشتې په ۲۵ مه نېټه په هندوستان کې د خپلو ماسټرۍ دورې د تحصيلاتو د پای ته رسولو نه وروسته پېښور ته ولاړم نو د (سحر) فلم جوړولو د کمپنۍ د مشر سيد عبدالقهار روحاني سره اشنا شوم او د هغه په ملګرتيا مې ددوو بهرنيو ادارو د مستندو فلمونو له پاره په انګريزي ژبه دوه سکرپټونه وليکل چې د سيد عبدالقهار روحاني له خوا ډايرکټ او جوړ شو. په هغو کلونو کې زما يو دوست او همکار موسی رادمنش هم په پېښور کې د (دود و خاکستر) په نامه پر يو مستند فلم کار کاوه. د نوموړي فلم د جوړولو په دوران کې له هغه سره په تماس کې وم او معلومات مو سره شريکول چې دا کار د هغه له فعاليتونو سره اشنا کړم.

د ۱۹۹۷-۲۰۰۲ کاله پورې په اسلام آباد کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کميشنرۍ په اداره کې د مطبوعاتي مرستيال په توګه د دندې په دوران کې مې د نوموړې ادارې له پاره د څو مستندو فلمونو د جوړولو، فلم اخيستنې او ايډيټ کولو د څارنې کار په غاړه درلود چې د فلم جوړونې د تخنيک سره يې تر کافي اندازې پورې بلد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيواد ته له راستنيدو څخه وروسته د ۲۰۰۳ عيسوي کال د اپريل په مياشت کې مې د افغانستان د تعليمي راډيو او ټلويزيون د اوسنی رييس انجنير صفي الله ځير سره چې زما د پوهنتون د زمانی هم صنفی دی، د تايليند د بنکاک په ښار کې د ان، اچ، کی د جاپان د جايزې د آسيايي هيوادونو په فورم NHK JAPAN PRIZE) (ASIAN FORUM ۲۰۰۳ کې د ګډون امکان ترلاسه کړ. په نوموړی فورم کې د بيلابيلو هيوادونو يو زيات شمير فلمونه ننداري ته وړاندې او تر بحث لاندې ونيول شول. د يوې اونی له پاره دا غونډه ماته د يو اغيزمن روزنيز کورس حيثيت درلود. له دغې غونډې نه پوره يو کال وروسته کله چې په کابل کې د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق له پاره مې د مطبوعاتي مسوول په توګه کارکاوه، د نوموړې اداري په مالي مرسته او د ښځو د چارو وزارت په حمايت سره مې د (اولاد) د ټلويزيوني هنري او روزنيز فلم سناريو وليکله او د هغه د جوړولو چارې مې هم په غاړه واخيست. يو کال وروسته مې د جاپان د جايزې د تعليمي پروګرامونو د سکرپټ د ليکلو د سياليو له پاره يوه سناريو (همدا کتاب) وليکله چې د نړی د مختلفو هيوادونو له جملې څخه لومړی دلسو غوره سکرپټونو او بيا د پنځو غوره سکرپټونو په ډله کې وشميرل شو او وروسته د جاپان د توکيو په ښار کې د جوړشوو سياليو په دوران کې د سکرپټونو د وړاندې کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نتيجه کې زما سکرپټ لومړی مقام او د جاپان نړيوال جايزه وګټله. سربيره پرهغه زما د (اولاد) فلم هم چې جايزې ته کانديد شوی و ، د غوره فلمونو په کتار کې تر ټولو لومړی نندارې ته وړاندې شو چې د سينمايي خلکو او ننداره کوونکو له خوا يې تود هرکلی وشو.

وروسته مې ددوو نورو فلمونو سناريو وليکل او د هغوی د جوړونې چارې مې په غاړه واخيستل. د (مجبور) فلم مې په دري ژبه او د (پريکړه) فلم مې په پښتو ژبه د خپل سناريو د جايزې په پيسو جوړ کړ. دا دواړه فلمونه د ۲۰۰۶ کال د جاپان د جايزې په سياليو کې د غوره فلمونو په کتار کې نندارې ته وړاندې شو.

د مجبور او اولاد فلمونو د ډايرکټ کار مې د يو تړون له مخې تکړه ډايرکټر عارف بي ريا ته ورکړی و. کله چې د مجبور فلم د ښځو د چارو د پخوانۍ وزيرې ډاکترې مسعوده جلالې په ګډون د نوموړې وزارت په تالار کې د يوې غونډې په ترڅ کې پرانيستل کيده، نو د افغانستان د پيژندل شوي ژورناليست، علمي شخصيت او د کابل پوهنتون استاد پروفيسور عصمت الهي له خوا ډير عالي وارزول شو چې د فلم جوړونې په کار کې زما د لا زيات تشويق باعث شو. د مجبور د فلم دويم امتياز داو چې په ۱۳۸۵ کال کې د افغانستان د اطلاعات، فرهنګ او ځوانانو د وزارت له خوا درې جايزې يې ترلاسه کړ چې دوه جايزې يې دوو لوبغاړو ته او دريم يې د فلم کامره چلوونکی سيد ظاهر ظهور ته ورکړ شو. د فلم د سناريو په اړه د افغانستان د ټلويزيون د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال مشر موسي راد منش او د فلم ډايرکټر عارف بي ريا هم راته مبارکي راکړې او ويې ويل چې دوی د موثقو معلوماتو له رويه خبر دي چې د مجبور د فلم سناريو هم يوه جايزه ترلاسه کړې ده، خو نه د جايزو د ويش په غونډه کې اعلان وشو او نه په ورځپاڼو کې د هغو کسانو په کتار کې چې جايزې يې وړې وې، زمانوم راغی. داسې په نظر راغی چې په هيواد کې د نورو ډګرونو په شان د خلکو معنوي امتيازات هم کله کله تر حملې او لوټمار لاندې راځي.

د پرېکړې د فلم ماجرا هم په زړه پورې ده. د پرېکړې د فلم د جوړولو کار د ۲۰۰۶ کال د اکتوبر د مياشتې څخه مخکې بشپړ شوی و او د همدې کال د اکتوبر په مياشت کې په توکيو کې د ان، اچ، کی د جاپان جايزې له خوا ننداري ته وړاندې شو چې د فستيوال د ګډون کوونکو له خوا يې تود هرکلی وشو. ورسره په څنګ کې د جاپاني ژباړې سره د NHK د ښوونيز ټلويزيوني چينل له لارې زما د سکرپټ د جايزې او د نوموړي فلم د جوړونې د کار په باب زما د مرکې سره يو ځای خپور شو.

د توکيو د فستيوال په دوران کې د باسل-کالسروهی د فورم (Basel-Kalsruhe Forum) چې د بکا فورم (BakaFORUM) په نامه هم يادېږي، منتظم نايکل مارکوس (Nickle Markus) چې د ايټاليې او سيد ونکی دی، زه يې د ۲۰۰۷ عيسوي کال د سويس د باسل ښار ته دعوت کړم چې د پرېکړې فلم هلته د باسل-کالسروهی په فستيوال کې ننداري ته وړاندې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۸۵ کال د غبرګولي د ۲۲ نیټې څخه تر ۳۱ مې نیټې پورې په کابل کې د ګویته انستیتیوت او د فرانسې د کلتورې مرکز له خوا د مستندو او لنډو داستاني فلمونو دویم نړیوال فستیوال جوړ شو چې د فستیوال له پاره د فلمونو د غوره کولو د کمیټې غړیتوب ماته هم راکړشوی و. د افغانفلم رییس انجنیر لطیف، د افغانستان د سینماګرانو د اتحادیې رییس جوانشیر حیدري، نومیالی ډایرکټر او لیکوال احد ژوند ، د ګویته انستیتیوت افغان مشر ابراهیم هوتک، پیژندل شوې ډایرکټره رویا سادات او د عبدالملک شفیعي چې د فستیوال د دایرولو چارې یې په غاړه لرلې، د دغې کمیټې نور غړي وو. په نتیجه کې د ۲۰ څخه زیات فلمونه وکتل شول او د هغوی له جملې څخه یوازې ۱۲ افغاني فلمونه غوره شول چې دوه یې د مجبور او پریکړې فلمونه وو، د طلوع د ټلویزیون له لارې ننداریې ته وړاندې شول او د ژورې کمیټې له خوا چې د هیواد پیژندل شوی ډایرکټر او د افغانستان د ملي راډیو او ټلویزیون رییس چې هغه واحد نظري هم ددغې کمیټې غړیتوب درلود. د جایزو د ویش په غونډه کې چې د استقلال د لیسې په تالار کې جوړه شوې وه، واحد نظري په خپله پرانیستونکې وینا کې وویل چې هغه د ژورې کمیټې د پریکړې سره موافق نه دی ځکه چې د هغه په فکر هغه فلم ته جایزه ورکړی شوه چې باید نه وای ورکړ شوی، او هغه فلم چې باید د جایزې مستحق ګڼل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی وای، د جايزې مستحق ونه ګڼل شو. محترم نظري زياته کړه چې دی ځکه د ژوري کميټې پريکړې ته غاړه کيښوده چې د رای اخيستنې په نتيجه کې ورستی پريکړه صادريدله او بحث او دلايل په کې هيڅ برخه نه درلود. د غونډې په پای کې واحد نظري چې هغه مهال د شمشاد د ټلويزيون رييس و، د شمشاد د ټلويزيون يو ستاينليک چې د شمشاد د ټلويزيون د عمومي رييس او بنسټ ايښودونکی حاجي فضل کريم فضل په واسطه لاسليک شوی و، د پريکړې د فلم د جوړولو په وياړ د نوموړې فلم د ډلې په استازيتوب ماته راکړ.

د يادونې وړ بولم چې د جايزو د ويش د غونډې جريان په مستقيمه توګه د طلوع د ټلويزيون له لارې خپريده. د خپرونې وياند ه دلافروز ځيرک چې د پښتو ژبې يوه تکړه لوبغاړې، ليکواله، شاعره او د فلمونو ډايرکټره ده، راته وويل چې د فستيوال د جوړولو مسوول چې مخکې ترې يادونه وشوه، ډيره هڅه وکړه چې د بيلا بيلو عواملو په وجه د غونډې وړاندې کوونکې دا موقع برابره نه کړي چې د شمشاد د ټلويزيون ستاينليک ماته راکړي او دا خبر د طلوع د ټلويزيون له لارې خپور شي، خو دلافروز ځيرک پوهيده چې د خپرونې جريان په مستقيمه توګه خپريږي نو ځکه يې واحد نظري او ماته ستيج ته د راتلو بلنه راکړه او ستاينليک ماته راورسيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه هیوادنی فستیوال کې ما خپل دوه فلمونه (مجبور او پریکړه) چې د هغو د سناریو د لیکلو او پروډکشن چارې په غاړه لرلې، کاندید کړي وو ، خو برعکس د فستیوال د جوړونکی یا جوړونکو له خوا زما د فلمونو د ډایرکټرانو عکسونه او پیژندنه د فستیوال په اسنادو کې خپریده، غونډو ته هغوی بلل کیده چې په نړیوالو فستیوالانو کې داسې نه وي بلکې ارتباطي کسان هغه وي چې فستیوال ته د فلمونو د تسلیمولو فورمې ډکې کړي وي. په هر حال په دې خبره مې ځان ته قناعت ورکړ چې ددوی ګناه ځکه نشته چې ښايي دوی په دې خبرو نه پوهیږي او یا که پوهیږي نو د تعصب له مخې دا کارونه کوي چې په داسې حالاتو کې شخړو او په تیره بیا بې ګټو شخړو ته ملاتړل هم را ته لیونتوب ښکاري. زه په دې عقیده یم چې ددې پرځای چې سړی د تیرو کیسو په سپینولو کې وخت تیروي، په راتلونکي کې د ګټورو کارونو په سرته رسولو سره خپل مقصد ته ژر رسیدای شي.

په هرحال، کله چې د ۲۰۰۸ کال د اپریل د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه مې د شمشاد ټلویزیون د نشراتو د رییس په توګه مسوولیت په غاړه واخیست، د ټلویزیوني خپرونو ، فلمونو او پرله پسې ډرامو د جوړولو او ډایرکټ کولو په برخه کې نورې تجربې ترلاسه کړې او د ټلویزیوني خپرونو په څنګ کې د سلګۍ په نامه د یو ټلویزیوني لنډ هنري فلم د لیکنې او ډایرکټ چارې مې هم ترسره کړې، د ښکلا په نامه یوه ټلویزیوني پرله پسې ډرامه مې ولیکله چې د فلم اخیستلو یا شوټنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار یې د شمشاد ټلویزیون له طرفه په جلال آباد کې د جلال فلم په مرسته بشپړه او بیا د شمشاد ټلویزیون له لارې خپره شوه.

اوس هم د څو ډرامو، ټلویزیوني او سینمایي فلمونو طرحې مې د ذهن فضا ډکه کړې چې د کاغذ پرمخ راوړلو ته یې زما تلوسه ورځ تربلې تلوسه زیاتیږي، خو خدای زده چې په هیواد کې د فرهنګي اسانتیاوو او امکاناتو د محدودیتونو په چاپیریال کې د لیکلو او جوړولو امکان یې ترلاسه کړم.

په درناوې

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم

د ۱۳۸۲ لمریز کال د زمري لسمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

د لنډ هنري فلم لپاره ډرامه

لوبغاړي

۱. ښوونکی: د ډرامې مرکزي لوبغاړی، ځوان، په خپل عزم ټينګ ولاړ، مهربانه او منطقي

۲. سلامت خان: د پوخ عمر سړی، د کلي د اقتدار خاوند يو خان، د ښوونې او روزنې مخالف، د ولسوال ملګری

۳. ناظر: ځوان، د منفي فکر خاوند ، د خان ملګری او ناظر

۴. سيلانی: د کلي يو تن او سيدونکی، د پاخه عمر خاوند ، د آس ګاډی چلوونکی، خواخوږی او د ښوونې او روزنې پلوی.

۵. ځلمی: د ۱۴ کلو يو ځوان هلک ، د خان زوی او د ښوونکي زده کوونکی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶. زرمینه: د سلامت خان ځوانه لور، تر ځلمی مشره او د زده کړې لیواله.

۷. مور: د سلامت خان ښځه او د ځلمی او زرمینې مور.

۹. مدیر: د ولسوالی د ښوونې او روزنې مدیر.

۱۰. ملا: د کلي د جومات ملا

۱۱. ځوتنه نور کلیوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

لومړۍ صحنه

ځای: د ولسوالۍ د ښوونې او روزنې د مدير دفتر

وخت: ورځ

د صحنې پېژنه:

د ښوونې او روزنې مدير ملي جامې په تن کې لري او ميز يې د افغانستان په درې رنګه بيرغ او د دفتر ديوالونه يې په ښوونيزو چارتونو او کاليزو ښکلي شوي دي. ښوونکی چې پتلون او کميس يې اغوستی دی، د هغه د ميز په مقابل لوري کې پر چوکۍ ناست دی، ښوونکی د ولسوالۍ له اړوندو کلو څخه د يوه کلي په ښوونځي کې چې د جګړو له امله وران شوی دی، خپل د تقرر سند وړاندې کړی او له هغه سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدير: (په ډېره مينه او درناوی) دا خو سمه، خو په کلي کې داسې ځوک پيژني چې په د اوسيدو د ځای په برخه کې درسره مرسته وکړي؟

ښوونکی: نه، لومړی ځو ورځې به په ښوونځي کې تيرې کړم او ورسره به داوسيدو يو ځای هم ځانته وګورم.

مدير: (په پلټنې سره) آيا پوهيږې چې ښوونځی پرته له ځلورو ديوالونو، نور هيڅ نلري او ته لومړی ښوونکی يې چې پس له ځو کلونو هلته ځې؟

ښوونکی: هو، همداسې راته ويل شوي وو، خو ما پريکړه کړې، هرڅنګه چې وي، زه به ددې کلي ماشومانو ته سبق ورکوم.

مدير: (د ښوونکی پريکړه ستايي) معلم صيب، تاسې ډير ستر ګام پورته کړی دی. زه ستاسې د پريکړې درناوی او ټينګ عزم ته ته سلام کوم او د هيواد د اولادونو په ښوونه او روزنه کې مو برياليتوبونه غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د ښوونې مدير، له خپله جيبه قلم راباسي، د ښوونکی سند لاسليک کوي، له خپلې چوکۍ نه راولاړېږي او د لاس کاغذ ښوونکی ته ورکوي هغه ښوونکی ته لاس ورکوي او په هيوادنۍ مينه ورسره غاړه وځي، ورسره لاس ورکوي او د هغوی په تصوير باندې د فلم ټايټل پيل کېږي.))

ښوونکی په داسې حال کې چې سند يې په لاس کې دی، خپله پنډوکۍ هم له مځکې پورته کوي او له هغه ځايه د باندې وځي. د موټرو يوې کوچنۍ هډې ته رسيږي او په يو موټر کې د کلي په لور روانيږي. کلي ته نږدې له موټره کښته کيږي او د کلينر په وينا د کلي په لور ښوځيږي. په تنګو خامه لارو کې له يو څه پلي مزل څخه وروسته د سيلانی په نامه د نوموړي کلي له يوه سري سره د هغه په آس ګاډۍ کې سپريږي او دواړه په خوشحالی او خبرو اترو د کلي په لور روانيږي. څو قدمه وړاندې دوه کسان پر آسونو سپاره ددوی له مخې تيريږي. د فلم ټايټل د آسونو د پښنو په دوړو کې پای ته رسيږي.

ښوونکی: (په داسې حال کې چې خپله پزه يې په دستمال له دوړو پټه کړې وه، له د اس ګادی له خاود څخه پوښتنه کوي) بابا، دوی څوک وو؟

بابا: ای معلم صيب، دوی زموږ د کلي واکداران دي. سلامت خان او د هغه ناظر. فکر کوم ولسوالۍ ته لاړل.

ښوونکی: ولسوالۍ ته؟ د څه د پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: د خپل انډیوال ولسوال لیدو ته. ولسوال یې ډیرنـــــږدې ملګری او ملاتړ دی. خو یوه خبره په یاد ولره چې د سلامت خان له مشورې نه پرته به دا ښوونځی بیا جوړ نه شي.

ښوونکی: ولې بابا؟ ښوونځی خو دولتي دی، سلامت خان په کې څه کارلري؟!

سیلانی: ای معلم صیب، که سلامت وغواړي، په هر یو کار کې خنډونه پیدا کولی شي.

ښوونکی: (په چورت کې) که داسې وي نو زه به له خان صیب ســـــره بـــــه خامخاګورم.

سیلانی: او بله خبره، چې دا (پتلون ته اشاره کوي) پتلون متلون به په کلي کې نه اغوندې ښه! ځکه چې سلامت خان به یې د انګریزانو جامې وګڼي، چې د انګریزانو جامې یې وګڼلې، په تا به د کفر تور ولګوي، او چې د کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور يې دربانديې ولګاوه، تا له کلي وشړي او مکتب
به بيرته بنده شي.

ښوونکی: (په خندا) بابا. زما د راتلو موخه خود کلي د ښوونځی
بيــا فعــالول او د ماشــومانو زده کــړه ده او بــس. زه بــه د
ماشومانو د زده کړې له پاره هريو ګټور کار ګټه ور
وګڼم.

سيلانی: معلم صيب، (ښوونځی ته په ګوته اشاره کوي) هغه دی
د کلي ښوونځی !

ښوونکی: خير اوسې، کور دې ودان
(له ګاډی نه را کوزيږي او غواړي له جيبه پيسې راوباسې)

سيلانی: نه معلم صيب کرا درنه نه اخلم، خويو زوی لرم. غواړم هغه هم
په ښوونځي کې شامل کړم.

ښوونکی: ولې نه بابا ، همدا خو زه غواړم چې ټول کليوال خپــل ماشــومان بيــا
ښوونځي ته راواستوي چې ښــوونځی بيــا فعالــه شــي. زه غــواړم ســبا
سهار له د کلي له
مشرانو څخه همدا غوښتنه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: (خوشحاله کیږي) دا خو ډېره ښه خبره ده. دا کارخو به سبا وشي، اوس راځه نن شپه له ما سره لاړشه. دمه به دې هم جوړه شي او ستړیا به دې هم ووځي. سر له سبا نه به بیا خپل کار پیل وکړې.

ښوونکی: له تاسره خو نه شم تلی. غواړم لومړی شپه (ښوونځی ته ګوري) په خپل کور کې تیره کړم.

سیلانی: نو بیا به د شپې له پاره هرڅه چې تیار وي، هغه به هم درته راوړم او دیو کټ به هم درته وخورم(او روانیږي)

ښوونکی: نه بابا ، داسې مه کوه، زه نه غواړم چې تا ته تکلیف درکړم.

سیلانی: څه پروا کوي؟ ته خو زمونږ میلمه یې، خدای پامان (او خپل اس چو وکوي او ښوونکی د ښوونځي په لور روانیږي.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه صحنه

ځای: د کلي دېره

وخت: د سهار له چای څخه وروسته

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی له کليوالو سره په غونډه کې هغوی ته کلي ته د خپل راتګ موخه بيانوي او د کلي په بيا فعالولو کې د هغوی مرسته غواړي. ښوونکی د خلکو په وړاندې د ښوونځي، د خپل کار او د ماشومانو د زده کړې په باب معلومات ورکوي. د خبرو په دوران کې ناظر، خان او نور سپين ږيري او مشران په وار وار سره خپلې پوښتنې او نظريې وړاندې کوي چې د ښوونکي په واسطه ورته ځوابونه ويل کيږي. خبرې اترې يو څه دوام کوي.

سلامت: (هڅه کوي چې کليوالو ته قناعت ورکړي) کليوالو وروڼو، زه د ماشومانو د تعليم پر ضد نه يم، مګر دغه ماشومان کار لري، روزګار لري. که چيرې دغه ماشومان ښوونځي ته لاړ شي نو د دوی کورني به له سختو مشکلاتو سره مخامخ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (هڅه کوي چې د ښوونځی د فعالولو مخالفت وکړي) ښوونځی مو جنګونو وران کړی دی. زه خو وایم چې همدا اسې وران ساتل یې په کار دی چې نورې لانجې راولاړې نه کړي. مولوي صیب، تاسې په کې څه وایئ؟

ملا: (به مشورې سره) مسلمانانو وروڼو، اسلام زده کړې په ښځه او نر فرض ګرزولی دی، ولو که هغه په چین کې وي. دا چې معلم صیب زمونږ کلي ته راغلی او زمونږ ماشومانو ته سبق ورکوي، دا یوه ډیره ښه خبره ده. باید چې دا موقعه له لاسه ورنکړو.

سیلانی: انځرګله، مولوي صیب ډیره ښه خبره وکړه. زه خو حاضر یم چې خپل زوی سر له همدا نن نه په ښوونځي کې شامل کړم.

انځرګل: خان صیب، راځئ چې د ناپوهي د ختمولو له پاره له معلم صیب سره مرسته وکړو چې هم خدای تعالی راضي شي او هم مو ماشومان تعلیم وکي.

ناظر: (لومړی سلامت خان ته په انتقادي نظر ګوري او بیا) خان صیب به په دې شرط دا خبره ومني چې راتلونکی ذمه واري یې تاسې په غاړه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تن: ناظر صیب، کومه ذمه واري؟ تعلیم خو یو روا کار دی.

سلامت: (په اعتراض آمیزه لهجه) اوس خو درته څه ویلی نه شو ، خو د وخت په رارسیدو سره به په هرڅه وپوهیږئ !

ملا: (په مشورې سره) خان صیب، هره ستونزه چې را پیدا شي، په جرګو به یې حلوو. خو له هرڅه نه مخکې باید ټول کلیوال د ښوونځي په پاک کولو کې له معلم صیب سره مرسته وکړو.

ځو تنه کلیوال له ښوونکی سره په ګډه د کلي د وران او ویجاړ ښوونځی پاک کوي، په کړکیو کې یې پلاستیک نصبوي ښوونکی یوه توره تخته د درس ورکولو له پاره پر دیوال نصبوي او د یو څو کتابچو او پنسلونو په آماده کولو سره د ماشومانو د راتګ له پاره تیاری نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: سهار

د صحنې پېژندنه:

بله ورځ سهار پس له دې چې لمر راخېژي ، د کلي ماشومان د ښوونځي په لور روانیږي چې په ښوونځي کې یې د ښوونکی له خوا هرکلی کیږي. ښوونکی ماشومانو ته د الفبا د تورو درس ورکوي او بیا له ماشومانو څخه غواړي چې د الفبا تدریس شوي توري د کورنۍ وظیفې په توګه په خپلو کتابچو کې ولیکي. بیا د هغوی پاملرنه د حساب مضمون ته رااړوي.

ښوونکی: ګرانو ماشومانو ، نن خو مو د ژبې توري زده کړل. پوه شوئ؟

زده کوونکي: (په یو غږ) هو معلم صیب !

ښوونکی: د سبا له پاره مو همدا کورنۍ دنده ده. په خپلو کتابچو کې یې ولیکئ. او اوس وار رارسیږي د حساب مضمون ته. لومړی باید شمیرل زده کړئ.

(ښوونکی خپل تدریس ته دوام ورکوي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلورمه صحنه

ځای: د سلامت خان کور

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، د سلامت خان زوی ځلمی چې له ښوونځی څخه را ستون شوی دی، خپله کورنۍ وظیفه د کتاب له مخې په خپله کتابچه کې لیکي.

زرمینه: (راځي او ځلمي ته) ځلمیه، دا څه کوې؟

ځلمی: خورجانې، کورنۍ دنده مې ترسره کوم او سبق هم وایم!

زرمینه: داوو ایه چې پرې پوهیږې او که هسې خپل وخت خوشې تیروې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: ولې نه پوهیږم؟ داوګوره ! (په یادیږي یې چې زرمینه سواد نه لري) هو ربښتیا ، تا خو سبق نه دی ویلی. لیکل او لوستل دې نه دي زده ، څنګه به پرې وپوهیږې؟

زرمینه: ته یې راته وښایه چې زه هم پرې پوهه شم. زه هم غواړم چې یو څه زده کړم.

ځلمی: (په خندا) ته خو نجلۍ یې او زموږ د کلي سترې نجونې سبق نه وايي. شرم دی.

زرمینه: (په اریانتیا) په دې کې د شرم داسې کومه خبره ده چې ته پرې خاندې؟

ځلمی: شرم څه کوې، د خندا خبره خو دا ده چې لا تراوسه پورې هلکانو سبقونه نه دي ویلي او ته غواړې چې سبق ووايې !؟

مور: (رانږدې او دهغوی د خبرو له اوریدو څخه وروسته) خانده مه، داهم همدومره د زده کړې حق لري چې ته یې لرې. خیر زویه، هرهغه څه چې په ښوونځي کې زده کوې، دې ته یې په کور کې ورزده کوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(رانئوځي. د کورنۍ غړي راولاړېږي او له سلام او روغبړ څخه وروسته چوپتيا په کوټه کې خپرېږي)

سلامت: (رانئوزي او له سلام او روغبړ څخه وروسته) د زرمينې مورې، هغه پاکې جامې مې راکړه چې ولسوالۍ ته ځم.

مور: ښه ده.

(د ځلمی مور بلې کوټې ته د سلامت خان په جامو پسې ځي او سلامت خان کښيني).

ځلمی: (په داسې حال کې چې خپل کتابونه او کتابچې راټولوي) پلار جانه، کتابچې مې ډکې شوې دي. زه هم درسره ولسوالۍ ته ځم چې ځان ته کتابچې او قلمونه واخلم.

سلامت: زه به يې درته راوړم. ته ورځه ناظر ته ووايه چې آس تيار کړي. تا به بل وخت له ځانه سره بوځم.

ځلمی: ښه پلار جانه (او په منډه روانېږي چې د پلار حکم پرځای کړي)

مور: (راځي) جامې دې په هغه کوټه کې تيارې دي. (او بيرته ګرځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: ښه ده.

زرمینه: (په ډېر احتیاط سره خپل پلار ته نږدې کیږي او په ډېر احتیاط سره) پلارجانه، له ولسوالۍ نه زما د پاره هم یوه کتابچه او یو پنسل خو راوړه. زه هم غواړم چې له ځلمي نه په کور کې سبق ووایم.

سلامت: (د خپل سر په اشارې سره مخالفت کوي) نه زرمینې، ته ورته اړتیا نه لرې.

زرمینه: پلارجانه، چې ځلمی ورته اړتیا لري نو زه هم ورته اړتیا لرم.

سلامت: (په غوسې سره) زرمینې، ته ښه پوهیږې چې ځلمی مې ځکه ښوونځی ته پرېښود چې له کلیوالو څخه وروسته پاتې نه شو. دا په دې مانا نه ده چې ته دې هم سبق ووایې.

زرمینه: (په عذر او زارۍ) خو زه له کوره د باندې نه وځم پلارجانه ! غواړم په کور کې له خپل ورور څخه زده کړه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په اريانتيا او انديښنې سره) ستا خبرې راته د يو لوی توپان پيغام راکوي ! زه د همدې له پاره ځم چې مخکې له خپل انډيوال ولسوال سره وغږېږم.

زرمينه: پلارجانه، زه ستا په خبره ونه پوهيدم ! زه خو غواړم يوازې ليکل او لوستل زده کړم.

سلامت: (له خپله ځايه پاڅيږي او په غوسې سره وايي) زما مشوره داده چې دا فکرونه پرېږده او که نه نو په دې توپان کې به دې ټول ژوند تباه او برباد شي.

(سلامت خان په غوسه بلې کوټې ته ځي او زرمينه د ناهيلی په عالم کې اريانه پاتې کيږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سهاردی. زده کوونکي چې د کتابونو کڅوړې تر تخرګ لاندې او یا پر اوږو او لاسونو کې ځوړندې نیولې او شیبه په شیبه ښوونځي ته را نږدې کیږي. ناظر هم د ځلمي سره ښوونځي ته رارسیږي. ښوونکی د ښوونځي په وره کې ولاړ او په خوشحالی سره د ماشومانو هرکلی کوي.

ښوونکی: ناظرکاکا ، سلامونه

ناظر: والیکم سلام معلم صیب، رښتیا ، څنګه دی دا د ماشومانو سبقونه څنګه پرمخ ځي قربان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: ډېر ښه پرمخ ځي. د زده کوونکو مخ په زياتېدونکی شمېر له کلي څخه د بېسوادۍ د له منځه تللو پيغام راکوي.

ناظر: هسې نه چې زمونږ کډه هم د بېسوادۍ له کاروان سره د تعليم په سيلاب لاهو کړي.

ښوونکی: (په اريانتيا) دا دې څه وويل ناظر صيب؟ بيسوادي د انسان د خوشحالی دښمن او تعليم د آبادي او يووالي پيغام دی.

ناظر: خو خان صيب وايي چې زمونږ د ژوند بقا د کليوالو په بيسوادۍ کې ده. که کليوال تعليم زده کړي نو زمونږ خبره بيا نه مني او زمونږه واکمني به ختمه شي.

ښوونکی: نه ناظرصيب ، دا خبره سمه نه ده. خلک د تعليم په رڼا کې په مينه او وروګلوۍ د خلکو پرزړونو حکومت کولای شي خو په زور هيڅکله نه.

ناظر: معلم صيب، زه خو ستا خبرو چرتي کړی يم. نه پوهيږم چې اخر به يې څه کيږي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (ناظر ته چې د هغه په خبره په چرتونو کې ډوب شوی) ناظره، په چرتونو نه پوره کیږي. نیک کار عملی ګامونو ته اړتیا لري. خیر، زه لاړم چې ماښومان راته انتظار باسي. د خدای په امان !
(او زده کوونکو ته ورځي).

ناظر: (له ځانه سره په چورت کې) زه په دې خبروښه پوهیږم خو ته په دې نه پوهیږې چې ستا له تعلیم سره دومره مینه ستا د ژوند له پاره لوی عذاب جوړیدای شي.

(د ناظر له څیرې نه داسې ښکاري چې هغه فکر کوي چې ښوونکی به خامخا له ستونزې سره مخامخ کیږي. هغه د خپلې خبرې نه وروسته روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه صحنه

ځاي: ښوونځی او نور بېلا بېل ځایونه

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی په ښوونځي کې زده کوونکو ته د رسم د مضمون د تدريس په دوران کې د ښوونځی د دړې پرمخ آس رسموي او د آس په باب توضيحات هم ورکوي. او له هغه نه وروسته:

ښوونکی: (زده کوونکو ته) ګرانو ماشومانو ، زه نن خوشحاله يم چې د کلي مشران هم اوس ليکل او لوستل زده کوي.

يو تن: (په خپل ځای ولاړيږي) معلم صيب، يوه پوښتنه لرم، ښځې ولې سبق نه وايي؟

ځلمی: ښوونکی صيب، زه يې ځواب وايم !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: سمه ده ځلمیه، ته یې ځواب ووایه !

ځلمی: (دریږي) ځکه چې سبق ویل هغوی ته ګټه نه لري.

ښوونکی: (د زده کوونکو په لور یو قدم وړاندې راځي) نه ځلمیه، ځواب دې سم نه دی. تعلیم یافته ښځې لږ تر لږه خپل کورني کارونه ښه ترسره کولی او خپل ماشومان ښه روزلی شي.

یو تن: نو بیا ښځې ولې سبق نه وايي؟

ځلمی ځکه چې شرم دی.

ښوونکی: ځواب دې بیا هم سم نه دی. شرم خو داوي چې د هغوی لیکل او لوستل نه وي زده. د علم زده کړه په هر نر او ښځه باندې فرض دی. هغوي هم حق لري چې زده کړه وکړي.

ځلمی: معلم صیب، زما مشره خور هم له سبق سره زیاته مینه لري. غواړي له ما څخه لیکل او لوستل زده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: دا خو ډېره ښه خبره ده، د کلي نورې تورسرې هم غواړي چې سبق ووايي. زه به هغوی ته ډېر ژر یو کورنی ټولګی جوړوم. ستا خور هم کولای شي چې په هغه ټولګي کې ګډون وکړي.

اوومه صحنه

ځای: د خان حجره

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، ځلمی خپلې خور ته د ښوونکی له خولې د کلي د تورسرو د کورس په باب خبر ورکړي چې د زرمینې د خوښۍ سبب ګرځي.

زرمینه: (په خوښۍ سره) دا خو دې ډېر ښه پیغام راوړ ځلمیه، زه به په دې ټولګی کې خامخا ګډون کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (په اندېښنې سره) خو زرمينې، پلار جان به دې دې کار ته پرې نږدي.

زرمينه: (خپلې ګل بي بي ته) ګل بي بيجانې، ته به مې پلار راضي کړې چې پرې مې ږدي.

مور: نه لورې، زه چې دې پلار پېژنم، هغه هيڅ کار د بل چا په خوښه او غوښتنه نه ترسره کوي.

سلامت: (کورته راننوځي) څه جرګه ګۍ مو جوړه کړې ده وه ښځې؟

مور: د جرګه ګيو پرېکړې خو ته هسې هم نه منې، ولې پوښتنه کوې!

سلامت: (په خندا) پر ما مو لکه چې خپل باور له لاسه ورکړی دی که څنګه؟

مور: پرتا باور خو زمونږه اړتيا ده. بله چاره نه لرو. د هر کار له پاره خو ستا اجازې ته اړيو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: چې دا سې ده نو خبره مه اوږدوه. سپینه یې راته ووایه چې څه خبره ده !

مور: د کلي د ماشومانو او لویانو په څنګ کې د کلي تورسرې هم غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي. په دې خبره ټول کلیوال خوشحاله دي.

سلامت: (په اندیښنه او فکر) ښه، نو خبره دې ځای ته رسیدلې ده. معلم صیب غواړي د کلي تورسرو ته سبق ورکړي؟

مور: وه سړیه، د تورسرو په سبق ویلو کې څه بدي ده؟

سلامت: لکه چې ته هم غواړې چې په دې عمر کې سبق ووایې؟

مور: که وکولی شم زه به هم سبق ووایم خو...

سلامت: خو څه؟ ولې چوپه شوې؟ وایه که نه !

مور: خو اوس مې د زرمینې له پاره درته ویله چې هغه غواړي د کلي د نورو تورسرو سره په سبق کې یو ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) نه د زرمينې مورې، زرمينې ته اجازه نه شته چې سبق ووايي. دا زموږ د دود او دستور پرضد دی.

مور: (په اريانتيا سره) دا چې ماشومان او لويان سبق وايي نو تورسرې يې ولې نه شي ويلای؟

سلامت: (په فکر او غوسه) ما د هيڅ تعليم نه دی منلی. ځلمی خو مې ځکه پرېښود چې له کليوالو څخه وروسته پاتې نه شي. او پاتې شو د تورسرو تعليم، سوال نه پيداکيږي سوال.

زرمينه: پلارجانه، په ژوند کې مې يوازينۍ هيله همدا ده چې سبق ووايم.

سلامت: (په غوسه) زرمينې، دا د کورکار به څوک کوي چې ته سبق ووايې؟

ځلمی: پلارجانه، د کور کار به هم وکړي خو د سبق ويلو اجازه ورته ورکړه.

سلامت: ځلميه، څو توري دې لا ته دي زده کړي او اوس زما په خبره کې خبره کوې؟ (په غوسه) ځئ ورک شئ زما د مخې نه. نور نه غواړم چې په دې خبره له تاسو سره بحث وکړم. ځئ ورک شئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(زرمینه او ځلمی خپه بلې ښونې ته ځي)

مور: (په اسویلی) ثابته دې کړه چې ته په رښتیا سره د جرګو پریکړې منې. (او له هغه ځایه په اعتراض آمیزه توګه روانیږي)

سلامت: (په غوسه او فکر کې له ځانه سره) دا هرڅه د هغه معلمګي له لاسه را پیښیږي. ګورم به درسره معلمګیه !

ناظر: (را ننوزي) سلامت خان دې سلامت وي، په کومو فکرونو کې ډوب یې خان صیب؟

سلامت: د معلم صیب کارونو په فکرونو کې ډوب کړی یم. هغه غواړي د کلي تورسرو ته سبق ووایې او دا خبره زما د زرمینې ماغزه خراب کړي ماغزه.

ناظر: خان صیب، دا سې ښکاري چې د علم رڼا ستا کور ته یې مخه کړې او غواړي ستا قسمت بدله کړي. لومړی زلمی او اوس زرمینه، یاره خان صیب له تانه به یې څه پټوم، که رښتیا ووایم نو زما په زړه کې هم ورځ په ورځ د زده کړې مینه زیاتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) ناظره، ملنډې را پورې مه وهه. زه دومره بې غیرته نه یم چې خپلې تورسرې سبق ته پرېږدم. یو چاره یې وښیه چاره چې څه وکړو؟

ناظر: لومړی باید چې ښوونځی وتړل شي او بیا معلم صیب له کلي نه بهر کړل شي او که نه نو خان صیب هغه ورځ لیرې نه ده چې ستا د کورنۍ د غړو په ګډون ټول کلی ستا پرضد ودرېږي او تا له کلي بهر کړي.

(سلامت خان د ناظر د خبرو په تایید په فکرونو کې ډوب دی.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه صحنه

ځای: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(ښوونکی په ښوونځي کې کتاب لولي. له لیرې یې خان او ناظر ته پام کیږي چې دده وه خواته په بیړه را روان دي. کله چې هغوي ورته نږدې کیږي نو:

ښوونکی: سلام علیکم خان صیب، تاسې دلته څنګه؟ ناظر صیب به مو رالیږلی و، زه به پخپله درغلی وم !

سلامت: معلم صیب، مهم کارونه سلامت خان په خپله سر ته رسوي.

ښوونکی: (په خندا) ډېر ښه خان صیب، راځئ (کټ ته اشاره کوي) دلته کینئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (مداخله کوي) معلم صیب، موږ ناستې ته نه یو راغلي.

ښوونکی: (سلامت خان ته) نو بیا امر او خدمت خان صیب؟ !

سلامت: معلمه، ښه غوږ دې ونیسه چې بیا یې درته نه تکراروم. د ماشومانو او لویانو له سبق نه وروسته د کلي د تورسرو سبق ماته د منلو وړ نه دی.

ښوونکی: خان صیب ! درس ورکول خو زما کاراو دنده ده.

سلامت: خو زموږ د کلي تورسرو ته نه، پوه شوې؟ موږ دومره بې غیرته نه یو چې خپلې تورسرې پرېږدو چې له پردو نارینه وو نه سبق ووایي.

ښوونکی: خان صیب، دا خو د کلیوالو پریکړه ده چې دهغوي تورسرې هم غواړي چې سبق ووایي. زه خو یوازې له هغوی سره مرسته کوم.

سلامت: چې دا خبره ده نو پزې او بستره دې وتړه او له دې کلي نه ډېر ژر ووځه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (په ټینګه پریکړه) خان صیب، زما سبق ورکولو ته راغلی یم، او د خپلې دندې له ترسره کولو پرته دا کلی نه شم پرېښودی؟ !

ناظر: معلم صیب، دا ستا وروستۍ پریکړه ده؟

ښوونکی: هو ناظره، زه نه غواړم د کلي خلک او په تیره بیا ماشومان بې تعلیمه پاتې شي.

سلامت: (په غوسه) ښه دی نو که دا ستا وروستۍ پریکړه وي نو د سلامت خان د پریکړې انتظار هم کوه راځه. ناظره !

(ناظر او خان روانیږي)

ناظر: (د تګ په حال کې) خان صیب ، اوس څه وکړو؟

سلامت: ناظره، بې له دې چې کلیوال راوغواړو او د کلیوالو پرضد یې راوپاروو ، بله چاره نشته.

ناظر: زه پوه شوم. زه به ټولو کلیوالو ته خبر ورکړم چې سبا جرګې ته راحاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه صحنه

ځای: د خان دیره

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(د سپین ږیرو جرګه جوړه ده. ښوونکی او سلامت خان هم حاضر دي. چوپه چوپتیا خپره ده او سپین ږیري یو بل ته ګوري.)

ښوونکی: ګرانو مشرانو، زما ګناه خو دا ده چې سبق ورکول خپله دنده بولم. زه د ماشومانو د زده کړې له پاره راغلی یم. د لویانو او تورسرو زده کړه د کلیوالو غوښتنه ده او بس.

سلامت: نه، داسې نه ده لکه څنګه چې ته یې وایې. دا زمونږ غیرت دی چې مونږ خپلو تورسرو ته اجازه نه ورکوو چې له پردو نارینه وو نه دې سبق وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: او ته یې چې زموږ تورسرې هم سبق ته لمسوې.

ښوونکی: ګورئ، له تعلیم سره ضدیت همدومره بس دی. خپل کلي او خلک نور له دې نعمت څخه لیرې مه ساتئ. پرېږدئ چې دوی هم د نورو په شان د علم او سواد په رڼا کې خپله ژوند تیر کړي.

ناظر: معلم صیب، موږ سر ورکوو خو له خپل ننګ او ناموسه تیریدلای نه شو.

ښوونکی: کلیوالو او درنو مشرانو، زه عزت او سرلوړي په تعلیم کې وینم.

سلامت: معلمه، زموږ کلیوال په خپلو پستو خبرو نور تیر ایستلای نه شي. دوی نه غواړي چې تورسري نور له تانه سبق وو ایي. ښه به داوي چې خپله پوزی او بستره ټوله کړې، دا کلی پرېږدې او خپل کورته لاړشې.

ښوونکی: زه د کلیوالو د پریکړې درناوی کوم. کلیوالو وروڼو، د تورسرو د زده کړې ټولګی زه ستاسو په غوښتنه پیل کوم. خو زه به ستاسې د خوښې پر ضد هیڅ کار ونه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) د جرګې مشرانو ، معلم صیب لکه چې په یوه نه پوهیږي. ده ته خپله پریکړه واوروئ چې پوی شي پوی !

نورګل: (په احتیاط سره) خان صیب، خپه کیږه مه، که د چا میندې، خویندې غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي، ودې وایي، په دې کې څه بدي ده؟.

ناظر: (په اریانتیا) یانې تاسې د خان صیب د خبرو مخالفت کوې؟

سیلانی: نه ناظره، خو مونږ حق لرو د خپلو اولادونو او کورنیو په باب پریکړې وکړو او د هغوی د راتلونکي په اړه فکر وکړو.

ملا: خبره خو روښانه ده خان صیب. زما خو مشوره همدا ده چې راځئ چې کلیوالو ته وخت ورکړو چې پخپله د خپلو کورنیو د زده کړې په باب پریکړې وکړي.

نورګل: زه د ملا صیب د خبرو ملاتړ کوم، خو یوه خبره بله هم زیاتوم...که څه هم معلم صیب ماته ډیر ګران دی خو که د شریعت او زمونږ ددود او دستور پرضد یو قدم هم اوچت کړي نو هغه ورځ به یې په دې کلي وروستۍ ورځ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تن: ډېره ښه خبره ده !

ملا: نورو خبرو ته اړتيا نه ده پاتې. راځئ چې يوه دعا وکړو ، الله آمين !

ټول: آمين !

(سلامت خان او ناظر په ناخوښۍ سره جرګه پرېږدي او خلک په نيوکې سره هغو دواړو ته په ننداره وي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پيژندنه:

سلامت خان په خپلو فکرونو کې ډوب دی. ناظر له څو کسانو سره يو ځاي راننوځي. سلامت خان د ناظر په موجودگی کې له نوموړو کسانو سره خبرې اترې کوي او هغوي ته دنده سپاري. نوموړي کسان سلامت خان ته اطمينان ورکوي او له کوره وځي. خان او ناظر يوازې پاتې کيږي.

ناظر: خان صيب، دا کار خو کيږي خو انديښنه مې دې ته ده چې داکار د معلم صيب په مړينه هم پاي ته ورسيږئ !

سلامت: (په غوسه) ناظره ، سلامت خان د خپلې سلامتۍ له پاره هر کار کولای شي. زه به کليوالو ته وښيم څوک چې زما خبره ونه مني ، انجام به يې همدا وي... راځه چې ځو !

ځو !

(دواړه له کوره وځي .)

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسمه صحنه

ځاي: کلی

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

دخان کسان پر ښوونځی حمله کوي. ښوونکی چې د بلې ورځې د درس په تیاری بوخت دی، دهغوی مقابله کوي، نوموړي کسان ښوونکی سخت ټپي کوي. سلامت خان او ناظر له لیرې د پيښې ننداره کوي. وروسته نږدې ورځي. ناظر ښوونکی چې پړ مخ پر مځکه پروت دی، په اړخ را اړوي. ناظر بې واره کیږي.

ناظر: (په اندېښنې سره) خان صیب، لکه چې ښوونکی مړشوی دی.

سلامت: (په زیاتې اندېښنې سره) اوهو، داخو رښتیا هم ډیر ژوبل شوی دی وه ناظره. دا چرته مړ نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: خان صیب، اوس به څه کوو؟ دا خو قتل دی او د قتل سزا خو تاته معلومه ده....

سلامت: (نو مو ړو کسانو ته) خدای مو خوار کړه، دا سړی خو مو وواژه... تاسې ته خو ما نه و ویلی چې مړ یې کړئ!

ناظر: خان صیب، د کلي خلک په بیړه راروان دي.

(څو تنه کلیوال د ښوونځي په لور راځي)

سلامت: ځئ ورک شئ!...ځئ پناه شئ، راځه ناظره چې ځو!

(دواړه ښوونکی په ټپي حالت کې پرېږدي او له هغه ځایه تښتي. کلیوال ښوونکی پیدا کوي سر او لاس یې چې ژوبل شوي دي، په ټوکر ورتړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کور په انګړ کې د سلامت خان ښځه د انګړ له څاه نه اوبه راباسي او سلامت خان په بیړه سره کورت راننوزي.

مور: (د سلامت خان په لیدو سره وارخطا کیږي) خیریت خو به وي؟

سلامت: خیریت له کومه شو؟ ! ولسوالۍ ته ځم.

مور: په دې مازیګر کې په ولسوالۍ کې څه کار لرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: غواړم له خپل ملګری ولسوال سره وګورم، د یو ضروري کار دپاره.

ځلمی: (ټوپک راوړي، خپل قلم له څو ورقو سره یوځای په خپل جیب کې ږدي او راولاړیږي) پلارجانه، زه هم درسره ځم.

سلامت: نه ځلمیه، ناوخته دی. زه یوازې ځم.

مور: رښتیا هم اوس ناوخته دی، شپه به دربانديږ راشي؟ بیا سبا لاړشه.

سلامت: نه بنځې، داسې یوه ستونزه راپیښه شوې چې له تلو نه پرته بله چاره نه شته.

مور: چې داسې ده نو بیا ځلمی درسره بوځه.

سلامت: (په فکر سره) سمه ده. ځه لاړشه او دباندې وګوره چې ناظر آس تیار کړی او که نه!

ځلمی: ښه دی پلارجانه، دادی ورځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور: وه سړیه، زه دې وارخطا کړم. دومره خو ووایه چې څه خبره ده؟

سلامت: څه ووایم؟ ! د زرمینې له لاسه په لویه لانجه واوختم.

مور: ولې؟ څه پېښه ده؟ اندېښنه مې ولې زیاتوې؟

سلامت: معلم صیب مې په خپلو کسانو سخت ټپي کړی، کلیوال هم ولیدلو.

مور: (په اریانتیا) دادې څه وکړل د ځلمي پلاره؟ !

سلامت: چې څوک زما خبره نه مني نو همداسې به کیږي. خیر زه اوس ځم چې خپل ملګری ولسوال خبر کړم چې له لانجې نه مې خلاص کړي. (له لارې نه بېرته راګرځي او زیاتوي) تاسې هم خپل خیال ساتئ ! (او له کوره وځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسمه صحنه

ځای: د خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ناظر او ځلمی دواړه د کور په مخ کې د آس په سمبالولو بوخت دي.

سلامت: (له کلا نه وځي او ناظرته د رانږدې کيدو په حال کې کليوال وينې چې د دوی په لور راځي، په لوړغږ) ناظره، آس نږدې راوله چې کليوال راورسيدل !

ناظر: راځه له خيره، دادی درغلم، دادی...

سلامت: (د خپل زوی سره پرآس سپريږي او د حرکت په حال کې) وه هلکه ناظره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: صيب...

سلامت: د کور خيال ساته ښه، مونږ ژر بيرته راځو

ناظر: ښه خان صيب، (له ځانه سره) زه خو يې لکه د قربانۍ اوزه قصابانو ته پرېښودم !

(آس تيزيږي او په تيزۍ سره د ناظر له سترګو پناه کيږي. آخوا کليوال په غوسې سره ناظر ته رانږدې کيږي او ناظر له ويرې نه په ډکو سترګو د هغوی هرکلی کوي.)

سيلانی: (رانږدې کيږي او په پلټنې سره) ناظره، هغه سلامت د کلي ملامت چير ته وتښتيد ؟

ناظر: (په ويرې سره) خان صيب تښتيدلی نه دی. هغه ولسوالۍ ته لاړ، ولسوال غوښتی و.

سيلانی: دروا غ به نه وايې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: دروا غ نه وایم...

سیلانی: (خلکو ته مخ را اړوي) ورونو ، تر څو پورې به زموږ خلک خپلې فیصلې پخ خپله نه شي کولی !؟

نورګل: سیلانی ماما رښتیا وایي. سلامت خان د کلی سلامتیا ته زیان رسوي، موږ به یې ترڅو ننداره کوو ؟

یو تن: معلم صیب خوارکی (ښوونکی ته اشاره کوي) دې حال ته ورسیده ، باید پوښتنه یې وشي.

ښوونکی: (په ټیټي حالت) خو زه نه غواړم چې زما پر سر د کلیوالو او خان ترمنځ شخړه رامنځ ته شي.

نورګل: (په اریانتیا) معلم صیب، سلامت خان ته دې حال ته ورسولې او ته بیا هم غواړې چې له هغه سره حساب و نه شي؟ !

ښوونکی: حساب به کوو خو وروري به نه خرابوو.

سیلانی: معلم صیب، له همدې امله خو یې ورسره سپینوو. مونږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سامت خان په خپل سر پرېکړې نور نه شو زغملی.

نورګل: داسې یوه پرېکړه کوو چې ټول کلیوال به یې خامخا عملي کوي.

سیلانی: نو راځئ چې د سلامت خان تر راتلو پورې همدلته انتظار وکو.

ناظر: داسې ښکاري چې کلیوال د سلامت خان پرضد پرېکړه کوي. نور نو کلیوال زمونږ په خبرو نه غولیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسمه صحنه

ځای: د سلامت خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کلا په مخ کې لیرې، ټول کلیوال د ښوونکی په شمول د ونو تر سیورو لاندې ناست او د سلامت خان د بیرته راتلو انتظار باسي چې د سلامت خان آس یوازې بیرته کورته راګرځي.

سیلانی: (په اریانتیا) اوهو، آس یې راغی او د سلامت خان درک نشته. معلم صیب چې دا څنګه چل دی!

یو تن: خان به له ډاره تښتیدلای وي.

ښوونکی: (د خلکو د اریانتیا په حال کې) ناظره! ودرېږه!

ښوونکی: (لیک خلاصوي او لولي یې) ناظره، دا لیک ځلمي لیکلی دی. هغه او سلامت خان دواړه د کلي د لویدیځ په ځنګله کې په یو ه پیبنه کې ژوبل شوی دی. ناوخته ده او شپه هم راتلونکې ده. ته یې ډیر ژر غوښتی یې چې له آس او یو څو تنو کلیوالو سره ځان وروروسوې او هغوی د ځنګلي ځناورو څخه وژغورې.

(ناظر روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: نږدې ماښام

د صحنې پېژندنه:

کلیوال په حجره کې چوپ ناست دي او سلامت خان د حجرې په بر اړخ کې پر بالښت ډډه اچولې او ټېپي پروت دی. پښه یې کلک تړل شوې دی)

ناظر: (خان ته په ګېلاس کې شیدې او مملايي ورکوي) سلامت خان دې سلامت وي، په دې شیدو کې مې درته مملایي اچولې ده قربان دې شم. دا به وښبئ چې دردونه دې هم خدای ورک کړي او دا وجود دې لږ نرم شي.

سلامت: ناظره، اندیښنه مه کوه، زه ښه یم.

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي. څښتن تعالي فضل وکه چې سلامت خان یې سلامت وساته !

سلامت: ناظره، رښتیا چې د مرګ د خولې بچ شولو.

فلش بیک

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړلسمه صحنه

ځای: د کلي په ځنګل کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان او دهغه ځوی ځلمی د آس پر سر د ولسوالۍ پر لور روان دي چې د آس ښنه په دښته کې د مځکې په يوه ښوره کې ننوزي او آس د سلامت خان او ځلمي سره يوځای پر مځکه غورځيږي. سلامت خان سخت ټپي کيږي او پر آس د سپريدو توان ورته نه پاتې کيږي، خو ځلمی جوړ دی.

سلامت: (په نالښت) زويه،

ځلمی: هو پلاره،

سلامت: ځلميه زويه، شپه راروانه ده... او له بلې خوا د ځنګلي ځناورانو ويره ده. ته داسې وکه چې لاړه شه کورته او ناظر خبر کړه چې کسان راولي او ما له دې ځي نه کورته بوځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: نه پلاره، زه تا ځنګه يو ازې پرېږدم ! (يو څه يې په فکر کې ګرځي) هو په ياد مې شو (قلم او کاغذ له جيبه راباسي او پرې ليکل کوي.)

سلامت: (پوښتنه کوي) دا څه کوې ته زويه؟

ځلمی: پلار جانه، ښوونکی راته ويلی و چې آس يو ډير هوښيار حيوان دی او خپل کور په آسانی سره موندلی شي.

سلامت: دا موږ ته څه ګټه رسولی شي؟

ځلمی: اوس به يې وګورې چې څه ګټه رسوي. (يو پيغام ليکي، د آس په قبضه کې يې تړي او آس رخصتوي) چو ! (او آس په منډه کيږي)

د فلش بيک پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: ورځ

سلامت: خدای تعالی راسره ځلمی د نجات د پرښتې په توګه لیږلی و. که هغه نه وای نو ما به څه کړي وای ! ځلمی چیرته دی؟

ځلمی: زه دلته یم پلاره.... السلام علیکم...

سلامت: والیکم سلام... (کلیوالو ته) ورونو ، که نن زما زوی له ما سره مرسته نه وای کړی نو خپل ژوند به مې له لاسه ورکړی و.

یوتن: دا خو د ځلمی د لیک او لوست برکت و چې ستاسې ژوند یې وژغوره.

سلامت: زوی جانه، نن مې زړه غواړي هر هغه څه درکړم چې ته ورته هیله لرې. نن زما د ازماینښت ورځ ده زویه. ووایه چې ته څه غواړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (له خپله ځایه پاڅیږي او د خلکو له منځ نه ښوونکی له لاسه نیسي، د خپل پلار څنګ ته یې را کش کوي او بیا) پلارجانه، د انعام اصلي حقدار خو معلم صیب دی. له همدوی نه مې هرڅه زده کړي.

سلامت: مطلب دې څه دی زویه؟

ځلمی: مطلب مې دادی چې ماته لوی انعام به داوي چې ښوونکی ته اجازه ورکړئ چې ټولو کلیوالو ته سبق ورکړي.

(د غونډې ګډونوال ټول غلي ناست دي. سلامت خان هم خبرې نه کوي)

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي قربان دې شم، معلم صیب د لیک په لوستلو موړ دې ته وهڅولو چې تاسې بیرته کورته راولو.

ځلمی: پلارجانه، که له خپلې وعدې بیرته راګرځې نو خیر دی، زه نه غواړم چې تا دې ته مجبور کړم.

سلامت: (کښیني او د خپل زوی پر سرلاس تیروي) زوی جانه، زما ستا نه همدا هیله وه، زه درسره ژمنه کوم چې زه به د کلي وران ښوونځی بیا جوړوم...او خپلې لورته د سبق ویلو اجازه هم ورکړم. (په موسکا په داسې حال کې چې له سترګو څخه یې اوښکي هم څاځي، خپل زوی او کلیوالو ته په منلو سترګو ګوري. بیا ښوونکی ته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ګوري) چې زما په دغه کړو د کلي خلک ټول خوشحاله شي. (خلک خوشحاله کيږي.) **معلم صيب**، ما وبخښه، زه په خپله غلطۍ پوهيدلی يم.

ښوونکی: خان صيب، هغه مشران چې د خپل کلي د روښانه راتلونکي سره مينه ولري، د خپل کلی د نجونو او هلکانو زده کړه له پامه نه شي غورځولای.

(سلامت خان له ښوونکی سره لاس ورکوي او کليوال خوښيږي)

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال پېژندنه

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم په ۱۳۳۸ لمریز کال کې د ننګرهار ولایت د جلال آباد ښار د سره رود ولسوالۍ د چهارباغ صفا په کلي کې زېږېدلی دی. لومړني زده کړې یې د جلال آباد ښار د میاعمر (رح) په لومړني ښوونځي کې په لومړي درجه پای ته رسولې او بیا د ننګرهار عالي لیسې ته ولاړ. د ننګرهار له لیسې څخه یې هم په ۱۳۵۸ لمریز کال کې په لومړۍ درجه د فراغت سند ترلاسه کړ او د عالي تحصیلاتو له پاره د کانکور د ازموینې په پایله کې پخوانی شوروي اتحاد هیواد ته معرفي شو، خو له انجنیری سره یې د خپلې مینې له مخې ځان د کابل پوهنتون انجنیري پوهنځي ته تبدیل کړ. د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیری له ډیپارټمنټ څخه هم په ۱۳۶۳ لمریز کال کې په لومړۍ درجه فارغ شو او د پوهنې وزارت د ساختماني چارو په ریاست کې د ښوونځیو او ورکتونونو د ودانیو د ډیزاینر په توګه د یوې لنډې مودې خدمت څخه وروسته کله چې انجنیري پوهنځی تر څو کلونو وقفې وروسته بیا فعاله شوه، د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیری په ډیپارټمنټ کې د استاد په توګه یې د هیواد د ځوانانو د تدریس چارې په غاړه واخیستې چې ترننه پورې دوام لري. په دې ترڅ کې یې په ۱۹۹۲ میلادي کال کې د هندوستان هیواد د اوتراپردیش ایالت د رورکي له پوهنتون څخه د هایدرولوژۍ په برخه کې خپله ماسټري او په ۲۰۱۴ میلادي کال کې یې د هسپانیې هیواد د پلازمینې مادرید د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرچم د نړیوال پوهنتون څخه د چاپیریال ساتنې د انجنیرۍ په برخه کې خپله ډاکټري په بري سره بشپړه کړه.

د ژورنالیزم او ادبیاتو په برخه کې یې د ۱۳۶۱ څخه تر ننه پورې یې زده کړې په لاندې ورکشاپونو او کورسونو کې ترسره کړې دي:

۱. په راډیو افغانستان کې د ژورنالیزم، ژباړې او راډیویي پروډکشن بیلابیل روزنیز کورسونه

۲. د بي بي سي له خوا د ډرامه لیکنې شپږ میاشتینی روزنیز پروګرام، پیښور

۳. د ماشومانو د پاره لیکنه، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پیښور

۴. بیلابیل د اسلام آباد (پاکستان) د ژورنالیزم له ملي انسټیټیوټ څخه د ژورنالیزم د اساساتو څلورمیاشتینی کورس

۵. رپوټ لیکل، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز شپږ میاشتینی ورکشاپ

۶. د بي بي سي له خوا د معلوماتو د راغونډولو او مرکو د تخنیکونو او رپوټ ورکولو په باب جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پیښور – ننګرهار

۷. د چاپي مطبوعاتو د چلولو په باب د یونیسکو له خوا لنډ ورکشاپ، پیښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. د افغانستان د پاره د مطبوعاتي ملاتړ اداري له خوا د بهرنيو متخصصينو له خوا د راډيويي او ويډيويي خپرونو او فلمونو د ډايرکټ کولو بيلابيل روزنيز ورکشاپونه

۹. په لندن کې د رويټر د اداري له خوا د (له شخړو نه وروسته رپوټ ورکول) يو مياشتينۍ روزنيز ورکشاپ

۱۰. په نيپال کې د يونيسف اداري له خوا د ژورناليزم او رپوټ ورکولو روزنيز ورکشاپ

۱۱. په جاپان، سويس، جرمني، پاکستان او تايلينډ کې د فلمونو د ډايرکټ کولو، سکرپټ ليکلو او فلم جوړولو په بيلابيل روزنيز ورکشاپونه، کنفرانسونه او بحثونه.

کاري تجربه:

الف– د ژورناليزم، سينما او ادبياتو په ډګر کې

۱. په ۲۰۱۰–۲۰۱۱ کلونو کې د ام اس اچ له خوا د عامې روغتيا وزارت د رهبرۍ د مفاهمې د سلاکار په توګه

۲. په ۲۰۰۸ کال کې د شمشاد ټلويزيون د خپرونو د رييس په توګه

۲. د ۲۰۰۶ کال د اپريل له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۱۲ کال د مارچ ترپايه پورې، د افغانستان د مطبوعاتي ملاتړ او هوارۍ د اداري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Media Support Partnership Afghanistan – MSPA)
د مشر د مرستيال په توګه.

۳. د ۲۰۰۴ کال د نومبر له پيل څخه د ۲۰۰۷ کال د مارچ تر پايه پورې، د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق د ادارې د عامه اړيکو او مطبوعاتي چارو د مسوول په توګه

۴. د ۲۰۰۲ کال د مارچ د مياشتې له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۰۴ کال د سپتمبر د مياشتې ترپايه پورې په افغانستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان يا UNHCR د ادارې د ډله ييزو رسنيو او مطبوعاتي چارو د عمومي مرستيال په توګه.

۵. د ۱۹۹۷ کال د سپتمبر د لومړۍ نيټې څخه د۲۰۰۲ کال د فبرورۍ د مياشتې ترپايه پورې ، په پاکستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان يا UNHCR د ادارې د ويانډ او عامه اړيکو د مسوول په توګه.

۶. د ۱۹۹۴ کال د جون د مياشتې له پيل څخه د ۱۹۹۷ کال د اګست ترپايه پورې، په پېښور کې د افغانانو له پاره د بي، بي، سي د تعليمي خپرونو د ((نوی کور، نوی ژوند)) د تعليمي ډرامو د ليکوال او لنډيزونو (Synopsis) د جوړولو د سمبالوونکی په توګه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷. د ۱۳۶۱–۱۳۷۱ لمریز کاله پورې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې، دري او پښتو خپرونو او هندي فلمونو د ژباړن، پروډیوسر، ډایرکټر او ویاند په توګه.

ب– د انجنیری او تدریس په ډګر کې:

۱. د ۱۳۶۳–۱۳۶۵ لمریز کاله پورې د پوهنې وزارت د تعمیراتو ریاست د ډیزاین انجنیر په توګه

۲. د ۱۳۶۷ کال څخه تر ننه پورې د کابل پوهنتون د انجنیري پوهنځي د سیول انجنیری د ډیپارټمنت د استاد په توګه

۳. د ۱۹۹۲–۱۹۹۷ میلادي پورې په پیښور کې د آی آر سي، دعوت او جهاد، او سید جمال الدین افغان د پوهنتونونو د انجنیري پوهنځي د استاد په توګه

۴. په ۱۳۹۳ لمریز کال کې د یوناما د چاپیریال ساتنې د پروژې د سلاکار په توګه

۵. په ۱۳۹۲ کال کې د افغانستان د تخنیکي او مسلکي زده کړو د انسټیټیوټ د پرمختیا او پلان جوړونې د سلاکار، وروسته د نوموړي انسټیټیوټ د علمي مرستیال او وروسته بیا د هغه د رییس په توګه.

د عبدالقیوم کریم خپاره شوي آثار:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د لیکوال عزت، د منشي پریم چند د غوره کیسو پښتو ژباړه، د افغانستان د لیکوالو ټولنه، ۱۳۲۹ لمریز کال، کابل (د نوموړې ټولنې د کال د غوره ژباړې د حمید ماشوخیل د جایزې ګټونکی)

۲. ادهورا کهیل (نیمګړې لوبه)، د افغان لیکوالو د لنډو کیسو اردو ژباړه، ۱۹۹۵ میلادي کال، پېښور

۳. فضایي هندسه، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره د فضایي هندسې د پوښتنو حل، ۱۹۹۲، پېښور

۴. د مثلثاتي لوګاریتم د جدولونو لارښود، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره، ۱۹۹۲، پېښور

۵. د ماشومانو د پاره ۲۴ انځوریزې ښوونیزې کیسې، لیکنه او ژباړه، ۱۹۹۸–۲۰۰۶، کابل او پېښور

۶. د فلم او ویډیو ییزو خپرونو بنسټونه، ۱۳۸۷، کابل

۷. د ماشومانو د پاره لیکنه، پښتو ژباړه، ۲۰۰۲ میلادي کال، پېښور

۸. د لاندې فلمونو پښتو او دري سکرپټونه:

- د نظر کلی، په انګریزي ژبه لنډ مستند فلم، لیکنه، ۲۰۰۰ میلادي کال، کویټه

- اولاد، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۵ میلادي کال، کابل

- مجبور، په دري ژبه لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۶ میلادي کال، کابل

- ارمال، دري لنډ ټلویزیوني ننداره، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۶ میلادي کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پرېکړه، لنډ پښتو ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۷ میلادي کال، کابل (د NHK د نړیوالې جایزې ګټونکې طرحې پر بنسټ)
- سلګۍ، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۸ میلادي کال، کابل
- ښکلا، په شپاړلسو برخو کې پښتو ټلویزیوني سریال، لیکنه، ۲۰۰۸ میلادي کال، شمشاد ټلویزیون، کابل
- د یو شمیر روزنیز لنډ ټلویزیوني هنري فلمونو او ټلویزیوني سپاټونو لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۲–۲۰۱۲ میلادي کال، کابل

په ۱۳۸۲ کال کې د پښتو ژبې تکړه لیکوال او ژباړن ډاکټر فرید احمد بزګر راته وویل چې غواړي د ((د منشي پریم چند غوره کیسې)) تر سرلیک لاندې زما د هندوستان د نومیالی لیکوال منشي پریم چند د څو لنډو کیسو ژباړه چې په ۱۳۶۹ لمریز کال کې د افغانستان د لیکوالو د ټولنې له خوا خپره شوې وه، په خپلو مالي امکاناتو د دویم ځل له پاره چاپ کړي، نو لازمه مې وګڼله چې د نوموړي کتاب پر مطالبو خپل ژوندلیک هم په خپله ژبه له یو څه تفصیل سره وړاندې کړم. نوموړی کتاب بیا چاپ نشو خو هغه مقدمه غواړمددې کتاب په پای کې له درنو لوستونکو سره شریکه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

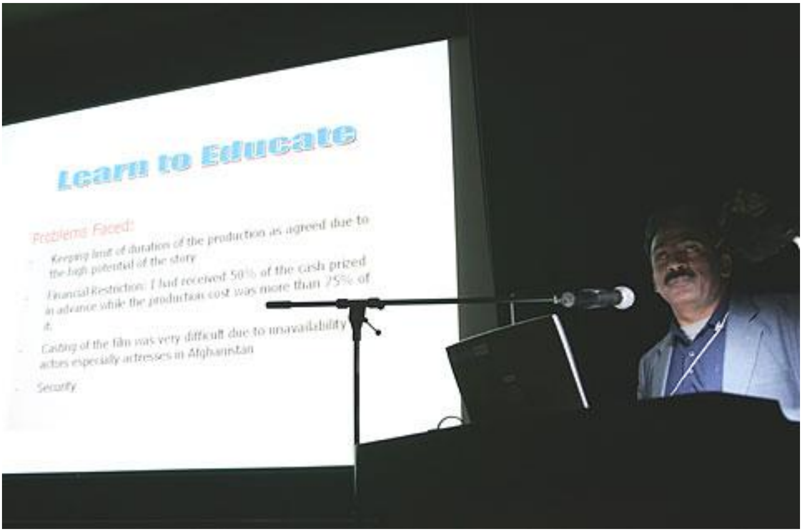

د جاپان په پلازمینه توکیو کې د NHK په تالار کې د پرېکړه فلم تر ننداري وړاندې د فلـــم پـــه بـــاب د معلومـــاتو د وړانـــدې کولـــو پـــه حـــال کـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د پریکړه فلم د جایزې تر اعلان وړاندې (له ښی خوا څخه) د
تونس ، تایلیند ، اندونیزیا او هندوستان د فاینلستانو سره د د فستیوال د سیالیو د پایلو د
اعلان د انتظار په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندي د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د ۲۰۰۷ کال د فستیوال د جایزې د ویشلو د ننداري په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK د ۲۰۰۶ کال په فستیوال کې د ۲۰۰۵ کال د ښه سکرېپټ د لیکول د سیالیو د جایزې د ترلاسه کولو وروسته د وینا په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور وداني

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پالو او فرهنګپالو شخصیتونو ښاغلیو (انجنیر نظرمحمد منګل) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکو څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

Decision

By: Abd-ul-Qayoom Karim

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۵۳

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library